

Урок № 2. ГОЛОВНЕ Й ЗАЛЕЖНЕ СЛОВО У СЛОВОСПОЛУЧЕННЯХ

Мета: продовжити ознайомлення учнів з особливостями будови словосполучень, поглибити знання про головне і залежне слово; формувати загальнопізнавальні вміння аналізувати будову словосполучень, порівнювати словосполучення з іншими мовними одиницями, знаходити головне і залежне слово, визначати спосіб їхнього морфологічного вираження; розвивати творчі вміння побудови словосполучень; виховувати любов до рідного слова, шану до народної мудрості.

ГЛОСАРІЙ

- **Головне слово** – слово, від якого ставлять запитання.
- **Залежне слово** – слово, яке відповідає на поставлене запитання.

ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Словосполучення має свою структуру: головне і залежне слово. Слова зв'язуються у словосполучення за змістом і граматично. Змістовий зв'язок здійснюється за допомогою питання від головного до залежного слова:

відповідати (як?) впевнено.

Граматичний зв'язок – за допомогою закінчення і прийменника (народитися на Батьківщині, солов'їна мова).

Не є словосполученнями:

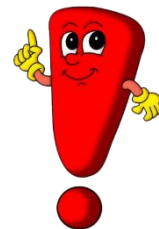
- Іменники або займенники з прийменниками.
- Підмет і присудок – граматична основа.
- Слова, з'єднані сурядним зв'язком (незалежні одне від одного).

Узагальнююча розповідь учителя.

Словосполучення утворюються лише з повнозначних слів. Прийменники, сполучники, частки словосполучень не утворюють. Вони можуть утворювати певне сполучення слів (що б, хай би, що за, хоч би). Не належать до словосполучень прийменники, іменники або займенники (над вербою, під книжкою, зі мною), які є лише засобом граматичного зв'язку між словами. Не утворюють словосполучень однорідні члени речення (червоні і білі, танцювати і співати). Підмет і присудок також не утворюють словосполучення, бо самі по собі є речення.

Для більш детального ознайомлення можна переглянути відео, що міститься нижче

1. <https://www.youtube.com/watch?v=ZVZ8g3B6JsQ>

ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА

1. Вибіркова робота

Виписати словосполучення. Розібрати їх за будовою. Визначити, якими частинами мови є головні слова?

Карнавали у Франції, деякі штати, у Шотландії, італійці зустрічають, сміх і гумор, цікаві звичаї, лле тісто, зручно босоніж, млинцеві перегони, у нагороду, знаки дружби, їдять удосталь, діти пригощаються, на вулицях, біля будинків.

2. Вибіркова робота

З поданих цікавих фактів випишіть

- ✓ 5 словосполучень, у яких головним словом виступає іменник;
- ✓ 5 словосполучень, у яких головним словом виступає дієслово;
- ✓ 2 словосполучення із залежним словом, вираженим іменником.

В одному з міст Англії вже багато років проводяться змагання з бігу жінок з млинцями. Об 11:45 лунає «млинцевий дзвін». Під час бігу потрібно не менше трьох разів підкинути млинець на сковороді і зловити його.

У Греції відзначення Масляної триває аж три тижні. У ці дні будинки прикрашають гірляндами і вінками, як на Новий рік, а в магазинах продають дерев'яні жезли – це вважається символом Масниці. Головна страва – м'ясо.

У Вірменії на Масляну готують багато плову і роздають його бідним.

3. Творча робота

У кожному рядку визначте конструкцію, яка не є словосполученням.
З поданих словосполучень та сполучень слів складіть речення.

- ✓ Святковий карнавал; у Бельгії та Голландії; на честь Масляної; триває три дні.
- ✓ У Німеччині; «жирний вівторок»; готують пончики.
- ✓ У Франції; символ зими; спляють на Масляну; його вважають; солом'яне опудало.

4. Інтерактивна вправа

Інтерактивна вправа «Головне та залежне слово у словосполученнях»

- ✓ <https://learningapps.org/watch?v=p3t587zbt21>
- ✓ ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ Вивчити правила § 50. Виконати тестове завдання

Посилання на ресурси, використані на уроці:

<https://learningapps.org/watch?v=p3t587zbt21>

<https://www.youtube.com/watch?v=ZVZ8g3B6JsQ>